

STORTINGET

Innst. 210 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om regulering av lønnen for Høyesteretts medlemmer

Til Stortinget

Innledning

Stortinget vedtok 14. februar 2023, jf. Innst. 166 S (2022–2023), at lønnen for Høyesteretts medlemmer fra 1. oktober 2022 skulle være slik:

Høyesterettsjustitiarius	2 355 900 kroner
Høyesterettsdommer	2 032 000 kroner

Lønnen ble oppjustert med kr 75 300 for høyesterettsjustitiarius, og med 64 900 kroner for høyesterettsdommer.

Høyesteretts medlemmer har siden 2017 hatt følgende lønnsutvikling:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Høyesterettsjustitiarius	2 052 184	2 113 750	2 183 504	2 220 624	2 280 600	2 355 900
Høyesterettsdommer	1 770 068	1 823 170	1 883 335	1 915 352	1 967 100	2 032 000

Presidentskapets merknader

Etter at lønnen til dommerne i Høyesterett ble løftet betydelig i 2007, har Stortinget lagt til grunn at lønnsutviklingen for høyesterettsdommere bør følge nivået og lønnsutviklingen i det øvre sjikt av statlige lederlønninger.

Regulering av lønnen til dommerne i Høyesterett har blitt fastsatt med utgangspunkt i den faktiske lønnsutviklingen for lederne i statens lederlønnssystem og lønnsutviklingen for dommerne i tingrettene og lagmannsrettene. Det har også vært sett hen til den gene-

relle lønnsutviklingen i privat og offentlig sektor samt oppgjøret for stortingsrepresentantene og regjeringens medlemmer.

På bakgrunn av tidspunktet for Stortingets vedtak om lønnsfastsettelse, virkningstidspunktet for lønnsjusteringen og tidspunktet for når det relevante sammenligningsgrunnlaget foreligger, er det langvarig praksis for at lønnen blir justert med virkning fra 1. oktober på grunnlag av lønnsutviklingen det foregående året.

I brev til Stortingets presidentskap 4. januar 2024 har Høyesterett foreslått en endring i praksis for lønnsjusteringen som innebærer at det tas utgangspunkt i lønnsutviklingen for det året lønnsfastsettelsen gjelder, og ikke lønnsutviklingen det foregående året. For lønnsfastsettelsen som vedtas av Stortinget i 2024, med virkning fra 1. oktober 2023, innebærer forslaget at det tas utgangspunkt i lønnsutviklingen i 2023, i stedet for lønnsutviklingen i 2022. Det er blant annet vist til at lønnsfastsettelsen for dommere i tingrettene og lagmannsrettene tidligere ble fastsatt på grunnlag av lønnsutviklingen foregående år, men at den fra 2022 har blitt fastsatt på grunnlag av lønnsutviklingen samme år.

Presidentskapet viser til at forslaget ikke innebærer en endring i den overordnede retningslinjen for lønnsjusteringen eller de underliggende kriteriene og momentene for fastsettelsen. For lønnsfastsettelsen det enkelte år, får endringen likevel betydning på to måter. For det første vil det være samme års lønnsutvikling som legges til grunn, ikke fjorårets. Dette vil medføre at lønnsutviklingen for Høyesterett det enkelte år i større grad vil gjenspeile lønnsutviklingen i samfunnet for øvrig, og de underliggende årsakene til denne. For det andre vil det være et annet sammenligningsgrunnlag som er tilgjengelig på tidspunktet for Stortingets vedtak. Med endringen vil grunnlaget bestå i samme års frontfagsramme og samme års lønnsjustering for dommere i tingrettene og lagmannsrettene samt oppgjøret for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer. Samme års faktiske lønnsutvikling for ledere på statens lederlønnssystem er normalt ikke tilgjengelig på tidspunktet for Stortingets vedtak, og vil følgelig ikke kunne inngå i grunnlaget for lønnsfastsettelsen.

Presidentskapet viser i denne sammenhengen til at lønnsutviklingen for Høyesteretts medlemmer vurderes over tid. Dermed er det ikke av avgjørende betydning at samme års faktiske lønnsutviklingen for det øvre sjiktet av statlige lederlønninger ikke foreligger på tidspunktet for Stortingets vedtak. Presidentskapet vil også vise til at ansvarlig departement årlig fastsetter retningslinjer for lønnsdannelsen for ledere på statens lederlønnssystem, som gir anvisning på lønnsutviklingen det året. Retningslinjene vil normalt foreligge før Stortinget fastsetter Høyesteretts medlemmers lønn. På bakgrunn av den overordnede retningslinjen om at lønnsutviklingen for høyesterettsdommere bør følge det øvre sjiktet av statlige lederlønninger, mener presidentskapet at det bør tas hensyn til retningslinjene fra departementet ved fastsettelsen.

Presidentskapet viser til at fastsettelsen av lønnen for Høyesteretts medlemmer har en side til kravet om uavhengige domstoler, som følger av Grunnloven, menneskerettsloven og internasjonale konvensjoner Norge er bundet av. Dette tilsier at lønnsfastsettelsen bygges på forutsigbare og objektive kriterier samt en be-

tryggende beslutningsprosess som ivaretar at fastsettelsen skjer i samsvar med disse kriteriene. Fremgangsmåten og kriteriene for lønnsfastsettelsen bygger på praksis. Presidentskapet foreslår nå en mindre og generell praksisendring, som Høyesterett selv har foreslått overfor Stortingets presidentskap.

Presidentskapet legger til grunn som overordnet retningslinje at lønnsutviklingen for Høyesteretts medlemmer bør følge nivået og lønnsutviklingen i det øvre sjiktet av statlige lederlønninger. Den konkrete fastsettelsen som Stortinget vedtar med virkning fra 1. oktober det enkelte år, skal heretter bygge på følgende kriterier og momenter:

- Utgangspunktet er samme års lønnsutvikling for dommere i tingrettene og lagmannsrettene, og samme års retningslinjer fra departementet for lønnsdannelsen for statlige ledere på statens lederlønnssystem.
- Det ses hen til samme års generelle lønnsutvikling i privat og offentlig sektor samt oppgjøret for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer.
- Over tid bør ikke lønnsutviklingen være lavere enn for statlige ledere.
- Det enkelte år bør ikke lønnsutviklingen være høyere enn frontfagsrammen, med mindre det foreligger særlige forhold som tilsier at denne overskrides.

Presidentskapet viser også til tidligere uttalelser, blant annet i Innst. 166 S (2022–2023), om at dommerembetene i Høyesterett må være attraktive sammenlignet med andre karrieremuligheter for de dyktigste og mest erfarne juristene, og at rekrutteringen bør skje både fra privat og offentlig sektor, herunder også fra tingrettene og lagmannsrettene. Presidentskapet mener at dagens lønnsnivå, og lønnsutviklingen med den foreslåtte justeringen, ivaretar dette.

I 2023 er lønnsutviklingen for dommere i tingrettene og lagmannsrettene 5,2 prosent. Frontfagsrammen i 2023 er 5,2 prosent. Samme års retningslinjer fra departementet for lønnsdannelsen for statlige ledere på statens lederlønnssystem tilsier en lønnsutvikling godt under frontfagsrammen. Oppgjøret for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer innebar en økning på 5,2 prosent.

Etter en samlet vurdering av de nevnte forhold foreslår presidentskapet å øke lønnen til Høyesteretts medlemmer med 5,2 prosent. Dette innebærer en lønnsøkning på kr 122 500 for høyesterettsjustitiarius, og en lønnsøkning på kr 105 700 for øvrige høyesterettsdommere.

Presidentskapets tilråding

Presidentskapet viser til ovenstående og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Med virkning fra 1. oktober 2023 fastsettes lønnen for Høyesteretts dommere slik:

Høyesterettsjustitiarius	2 478 400 kroner
Høyesterettsdommer	2 137 700 kroner

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 15. februar 2024

Masud Gharakhani

Svein Harberg

Nils T. Børke

Morten Wold

Kari Henriksen

Ingrid Fiskaa

